

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У
БЕОГРАДУ
Гж4 28/22
6.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Милице Аксентијевић и др Драгице Попеску, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ..., чији је пуномоћник Милан Јакшић, адвокат из Београда, Костолачка 15, против туженог Удружења "ББ", из ..., МБ ..., чији је пуномоћник Петар Јанковић, адвокат из Бачке Паланке, Жарка Зрењанина 96, ради утврђења повреде ауторског права и накнаде штете, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П4 287/19 од 01.11.2021. године, у седници већа одржаној дана 6.10.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ жалба туженог Удружења "ББ", из ..., као неоснована и ПОТВРЂУЈЕ пресуда Вишег суда у Београду П4 287/19 од 01.11.2021. године у ставовима првом, другом, и осмом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду П4 287/19 од 01.11.2021. године у ставу четвртном изреке, тако што се ОБАВЕЗУЈЕ тужени Удружење "ББ", из ..., да тужиоцу АА из ..., на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора јавним саопштавањем ауторског дела тужиоца фотографије "..." без назначења имена и псеудонима аутора, исплати износ од 25.000,00 динара са законском затезном каматом од 01.11.2021. године па до исплате, док се тужбени захтев за исплату износа од још 15.000,00 динара са законском затезном каматом од 01.11.2021. године до исплате ОДБИЈА, као неоснован.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду П4 287/19 од 01.11.2021. године у ставу шестом изреке, тако што се ОБАВЕЗУЈЕ тужени Удружење "ББ", из ..., да тужиоцу АА из ..., на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора јавним саопштавањем ауторског дела тужиоца фотографије "..." у непотпуној форми, исплати износ од 25.000,00 динара са законском затезном каматом од 01.11.2021. године па до исплате, док се тужбени захтев за исплату износа од још 15.000,00 динара са законском затезном каматом од 01.11.2021. године до исплате ОДБИЈА, као неоснован.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Првостепеном пресудом, ставом првим изреке, утврђено је да је тужени повредио ауторска права тужиоца тако што је дана ... године на сајту ... неовлашћено јавно саопштио ауторско дело и јавно саопштио дело без назначења имена или псеудонима тужиоца као аутора и јавно саопштио ауторско дело у непотпуној форми – фотографију “...” чиме је тужиоцу нанео имовинску и неимовинску штету. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде имовинске штете због повреде ауторског права јер је дана ... године на интернет сајту ... неовлашћено јавно саопштио ауторско дело – фотографију “...” исплати износ од 17.637,33 динара, са законском затезном каматом почев од 01.11.2021. године до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев у делу у коме је тражено да се обавезе тужени да исплати преко досуђеног износа од 17.637,33 динара до траженог износа од 17.700,00 динара, са законском затезном каматом почев од 21.03.2019. године до исплате, као и да му исплати камату на досуђени износ од 17.637,33 динара за период од 21.03.2019. године до 01.11.2021. године. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора јавним саопштавањем ауторског дела тужиоца – фотографије “...” без назначења имена или псеудонима аутора исплати износ од 40.000,00 динара са законском затезном каматом од 01.11.2021. године до исплате. Ставом петим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев да се тужени обавезе да на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора јавним саопштавањем ауторског дела тужиоца – фотографије “...” без назначења имена или псеудонима аутора, исплати износ од још 1.150,00 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом шестим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора јавним саопштавањем ауторског дела тужиоца – фотографије “...” у непотпуној форми, исплати износ од 40.000,00 динара, са законском затезном каматом од 01.11.2021. године до исплате. Ставом седмим изреке, одбијен је тужбени захтев да се тужени обавезе да на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора јавном саопштавањем ауторског дела тужиоца – фотографије “...” у непотпуној форми исплати износ од још 1.150,00 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом осмим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 97.208,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате, док је захтев за законску затезну камату на трошкове поступка за период од дана пресуђења до извршности одбијен.

Против наведене пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу, побијајући је у ставовима првом, другом, четвртим, шестом и осмом изреке из свих разлога прописаних одредбом члана 373. став 1. Закона о парничном поступку. Жалбене разлоге је образложио и жалбени предлог изнео.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 386. Закона о парничном поступку - ЗПП (“Службени гласник РС”, бр.72/11, 49/13-одлука Уставног суда, 74/13-одлука Уставног суда, 55/14, 87/18 и 18/20), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тач. 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Супротно наводима жалбе туженог, првостепени суд није учинио ни битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, јер изрека пресуде не противречи јасним и довољним разлозима датим у образложењу, како у односу на чињеничне закључке, тако и на примењене прописе, па

пресуда нема недостатке због којих се не може испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је као издавач медија ..., и уређивач наведеног портала, дана ... године неовлашћено јавно саопштио ауторско дело тужиоца – фотографију “...” на сајту .... Тужилац је аутор предметне фотографије, на којој се виде глумци на позоришној сцени, коју је фотографисао у ... године, приликом приказивања представе “...”, позоришта Призор, из Београда. У том периоду тужилац није био запослен, радио је искључиво по ангажовању а за предметну фотографију га нико није ангажовао, трудио се да направи портфолио и да се представи јавности својим радом како би могао да стекне ангажовање. Фотографија тужиоца јавно је саопштена у непотпуној форми у односу на оригинал, односно фотографија која је објављена на интернет сајту ... дана ... године, исечена је са горње стране у погледу висине, као и са доње стране, што се види по положају стопала учесника у представи, а испод наведене фотографије није означено име, ни псеудоним аутора. Тужилац није дао сагласност туженом да наведену фотографију објави. Предметна фотографија објављена је у ... године на тужиочевом налогу ..., као и на блогу под називом ... дана .... године, на ком сајту се налазе подаци о тужиоцу и то у секцији “основни подаци о мени”, где стоји тужиочево име као аутора, као и тужиочев контакт – е-mail адреса преко које тужиоца могу да контактирају посетиоци истог сајта у вези саопштавања ауторских дела са наведеног интернет сајта. Тужиоца је објављивање фотографије непријатно изненадило, био је повређен и осетио је негативне емоције зато што је фотографија измењена, исечено је тужиочево име, имајући у виду да је у дну фотографије стајала е-mail адреса тужиоца која се састоји од тужиочевог имена, а тужени је наведено исекао и одбацио, па измена коју је тужени направио не одражава тужиочев стил рада.

Наведено чињенично стање утврђено је потпуно и поуздано и оно недвосмислено произлази из доказа у списима које је првостепени суд правилно оценио у складу са одредбом члана 8. ЗПП. Жалбом туженог утврђено чињенично стање није доведено у сумњу, а у жалби нису истицане нове чињенице нити предлагани нови докази у смислу члана 372. став 1. ЗПП.

Полазећи од правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је најпре оценио као неоснован истакнути приговор туженог о недостатку активне легитимације, те је правилно применио материјално право садржано у одредбама чл. 2, 15. и 17. Закона о ауторским и сродним правима – ЗАСП, када је закључио да је тужени повредио тужиочева морална и имовинска ауторска права, јер је без његовог знања и одобрења неовлашћено јавно саопштио и учинио доступним јавности предметну фотографију у непотпуној форми и без назначења имена или псеудонима тужиоца као аутора. Одлучујући о висини накнаде имовинске штете првостепени суд је тужиоцу досудио накнаду у износу од 17.637,33 динара, чију висину је утврдио на основу тарифника минималних накнада на име коришћења фотографија УЛУПУДУС-а 2017/2018 (који су важили у време настанка повреде ауторског права тужиоца), док је преко досуђеног, до траженог износа од 17.700,00 динара захтев одбио као неоснован. Одлучујући о захтеву за накнаду неимовинске штете због повреде моралних права аутора, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев делимично основан и у том делу, с обзиром на то да је тужени саопштавањем фотографије тужиоца у измењеној форми и без назначења имена или псеудонима аутора повредио његово морално право. Одлучујући о висини накнаде неимовинске штете, првостепени суд је тужиоцу досудио правичну новчану накнаду у износу од 40.000,00 динара, док је за износ од 1.150,00 динара тужбени захтев одбио као неоснован, применом одредби члана 200. став 1 Закона о облигационим односима – ЗОО и 232. ЗПП. На досуђене износе накнаде имовинске и неимовинске штете првостепени суд је тужиоцу досудио законску затезну

камату почев од дана пресуђења 01.11.2021. године када је висина накнаде и утврђена, сходно одредбама чланова 189. став 2. и члана 277. ЗОО.

По оцени Апелационог суда у Београду, првостепени суд је у својој одлуци дао јасне, потпуне и правилне разлоге у погледу активне легитимације тужиоца и основа одговорности туженог, које прихвата другостепени суд, а који се наводима жалбе не доводе у сумњу. Наведена фотографија представља ауторско дело тужиоца у смислу одредбе члана 2. став 2. тачка 9. ЗАСП, па је тужени био дужан да се понаша у складу са одредбом члана 202. у вези са чл. 14. - 18. истог закона, којом су заштићена морална права аутора, као и са одредбом члана 19. којим су заштићена имовинска права аутора. Поступањем туженог супротно наведеним одредбама закона (јавним саопштавањем тужиоцеве фотографије без његове сагласности и без назначења тужиоца као аутора и у измењеној форми) тужени је повредио ауторска права тужиоца по више основа у смислу члана 204. ЗАСП, што је правилно утврдио првостепени суд, па је стога тужилац овлашћен да тражи заштиту свог дела у смислу одредбе члана 205. ЗАСП и то како њену нематеријалну компоненту (став 2.) због повреде моралних права, тако и њену материјалну компоненту (став 1. тачка 5.) због повреде имовинских права.

Нису основани жалбени наводи туженог којима се оспорава закључак суда у погледу ауторства тужиоца, односно активне легитимације тужиоца. Наиме, тужилац је за своје тврдње да је аутор спорне фотографије, доставио на увид оригиналну фотографију која је претходно објављена у ... године на тужиоцевом налогу ..., као и на блогу под називом ... дана .... године, затим видео запис отварања дигиталног фајла у пуном кадру и пуној резолуцији, те је суд на основу ових доказа, као и на основу исказа тужиоца коме је у потпуности поклонио веру, правилно оценио да је спорна фотографија ауторско дело тужиоца, при чему постоји и законска претпоставка сходно члану 9. став 1. и 2. у вези са чланом 207. став 1. ЗАСП, да је аутор физичко лице које је створило ауторско дело. Супротно наводима жалбе, у смислу одредбе члана 231. став 3. ЗПП на туженом, а не на тужиоцу, је био терет доказивања, односно оспоравања ове законске претпоставке.

Исто тако, првостепени суд је правилном оценом исказа тужиоца и законског заступника туженог, као и доказа које су странке приложиле, правилно закључио да је тужени предметну фотографију на свом интернет сајту неовлашћено објавио ... године без навођења е-mail адресе тужиоца и означања извора - сајта ..., као и да је такав првобитно објављени изглед фотографије промењен приликом редизајнирања сајта туженог 2020. године. Ово имајући у виду да је извршеним увидом у ЦД достављен од стране тужиоца утврђено да је на ЦД означен датум 26.8.2019.године (на коме се види фотографија без означања е-mail адресе тужиоца и у измењеној форми), а док се на достављеном видео запису туженог не види датум када је сачињен видео запис, па је правилан закључак првостепеног суда који је за своју одлуку дао јасне, потпуне и правилне разлоге које прихвата другостепени суд, а који се жалбеним наводима туженог, којима се селективно цитирају делови тужиоцевог исказа, не доводе у сумњу. Стога, на правилност побијане пресуде није од утицаја ни жалбени навод туженог да спорна фотографија није преузета са сајта www.flickr.com намењеног за продају фотографија, већ са сајта ..., будући да је и на сајту ..., наведено име тужиоца као аутора фотографије у одељку “ основни подаци о мени”, а имајући у виду да тужени пре преузимања и објављивања тужиоцеве фотографије “...”, није тражио сагласност тужиоца као аутора.

Неосновано се у жалби тужени позива на ограничење ауторског права из члана 43. у вези са чланом 41. ЗАСП, која прописује основ за искључење одговорности туженог за материјалну штету, указујући да је спорна фотографија објављена у циљу

извештавања о текућем догађају. Да би саопштавање ауторског дела јавности било допуштено, то дело мора да буде саставни део догађаја о коме се јавност извештава. Да би треће лице могло законито да користи фотографију, текући догађај о ком се извештава јавност треба да представља нпр. изложбу фотографија или свечаност на којој се додељују награде за фотографију и сл. Наиме, тужени је спорну фотографију објавио на свом порталу дана ...године, извештавајући јавност о текућем догађају - гостујућој позоришној представи "...". У конкретној ситуацији нису испуњени услови за примену суспензије ауторских права тужиоца, у смислу члана 43. ЗАСП - да се дело појављује као саставни део текућег догађаја и да је објављено у оном обиму који одговара сврси и начину извештавања о текућем догађају. Супротно наводима туженог, спорна фотографија није саставни део текућег догађаја о ком се извештавало, јер је преузета са другог сајта и објављена је само као илустрација тог догађаја – конкретно позоришне представе, све имајући у виду да је фотографија настала у ... године, што значи пре догађаја о коме је тужени извештавао јавност.

По оцени Апелационог суда у Београду, супротно жалбеним наводима туженог, правилно је првостепени суд одмерио досуђену висину накнаде имовинска штете која је складу са одредбама чл. 169. и 170. ЗАСП одмерена примерено врсти, начину искоришћавања ауторског дела, на основу објективних критеријума који одговарају условима тржишта на коме је дело коришћено, а који критеријуми су садржани у ценовнику УЛУПУДС-а о минималним ценама употребе фотографије. Сам ценовник сачињен је на основу квалитета, оригиналности, сложености и актуелности дела, могућности продаје дела, материјалне користи коју друга страна постиже коришћењем дела и других услова. Према томе, правилно је првостепени суд обавезао туженог да тужиоцу на име накнаде имовинске штете због повреде ауторског права, исплати износ од укупно 17.637,33 динара са законском затезном каматом од дана 1.11.2021. године, као дана пресуђења, до исплате, у складу са одредбом чл.189. и 277. Закона о облигационим односима - ЗОО.

На основу изложеног, како се жалбом туженог неосновано побијају одлуке садржане у ставовима првом и другом изреке, првостепени суд је одбио жалбу туженог као неосновану и потврдио првостепену пресуду у том делу, применом члана 390. ЗПП.

Накнада нематеријалне штете тужиоцу припада по основу члана 205. став 1. тачка 5. ЗАСП у вези са одредбом члана 15. и 17. истог Закона с обзиром на то да тужилац није означен као аутор фотографија навођењем имена, псеудонима или знака, иако је с обзиром на облик јавног саопштавања то било могуће, као и у вези са одредбом члана 17. истог Закона, будући да су тужиочеве фотографије саопштене у измењеном облику без сагласности тужиоца.

Међутим, по оцени другостепеног суда, основано се у жалби туженог указује да је првостепени суд поводом утврђених повреда моралног права аутора, приликом одмеравања правичне новчане накнаде неимовинске штете која тужиоцу припада због повреде наведених моралних права, погрешно применио материјално право, одредбу члана 200. ЗОО, превисоко одмеравајући висину правичне новчане накнаде неимовинске штете. По оцени овог суда, тужиоцу припада правична новчана накнада у време пресуђења за ове видове неимовинске штете у износу од по 25.000,00 динара за сваки од видова ове штете, узимајући у обзир све утврђене субјективне и објективне околности конкретног случаја које су од значаја приликом одмеравања висине накнаде за ове видове неимовинске штете, а које обухватају све штетне последице везане за личност тужиоца као аутора, изнето доживљавање повреде свог ауторског дела у исказу тужиоца, оцењујући да ће се успостављање равнотеже психичког стања тужиоца, нарушеног извршеном повредом од стране туженог, постићи одмереним износима.

Осим тога, наведени износи правичне новчане накнаде одговарају и значају повређеног добра, друштвеној сврси накнаде и не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом, у смислу одредбе члана 200. став 2. ЗОО. На досуђене износе тужиоцу припада и законска затезна камата у складу са чланом 277. ЗОО од дана пресуђења до исплате, будући да је на тај дан у складу са критеријумима и вредности новца одмерена висина накнаде. У преосталом делу захтев тужиоца за накнаду неимовинске штете није основан, због чега је побијана пресуда преиначена у ставовима четвртом и шестом изреке тако што је тужбени захтев одбијен за износ од још 15.000,00 динара са каматом на име накнаде неимовинске штете због повреде моралног права аутора неовлашћеним јавним саопштавањем предметне фотографије, без навођења имена или псеудонима аутора и саопштавањем у измењеној форми.

Из наведених разлога, Апелациони суд је преиначио првостепену пресуду као у ставовима другом и трећем изреке, на основу члана 394. став 4. ЗПП.

Приликом одлучивања о законитости и правилности првостепене пресуде, другостепени суд је ценио и остале жалбене наводе, али их није посебно образлагао, сагласно одредби члана 396. став 1. ЗПП, с обзиром да не могу довести до другачије одлуке у овој правној ствари.

Потврђено је у смислу члана 401. тачка 2. у вези са одредбом члана 165. став 1. ЗПП, решење о трошковима поступка садржано у ставу осмом изреке првостепене пресуде јер је засновано на правилној примени одредбе члана 153, 154. и 163. ЗПП, а о свему одговара исходу спора и постигнутом успеху странака. Трошкови су обрачунати применом важеће Таксене и Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

Одлучујући о захтеву туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка, Апелациони суд у Београду је оценио да му накнада тих трошкова не припада, с обзиром на то да је тужени незнатно успео у поступку по жалби, због чега је одлучено као у ставу четвртом изреке ове пресуде, применом члана 165. став 1. у вези са чланом 153. ЗПП.

Председник већа-судија
Снежана Живковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић